

Belgian Disability Forum vzw (BDF) Activiteitenverslag 2019

1. Inleiding

Het doel van dit activiteitenverslag is een accuraat beeld te geven van hoe het *Belgian Disability Forum vzw* (BDF) zijn missies heeft vervuld in het jaar 2019.

Het gaat niet in detail in op alles wat er in de loop van het jaar is bereikt. De Raad van Bestuur wenst eraan te herinneren dat de te dekken werklast aanzienlijk is en dat het secretariaat uit een beperkt aantal personeelsleden bestaat.

De Raad van Bestuur spreekt nogmaals zijn waardering uit voor de resultaten die het secretariaat met zijn enthousiaste investering heeft bereikt.

Wat de gecontroleerde thema's betreft, heeft de actie van het BDF zich geconcentreerd op vier hoofdgebieden:

- Raadpleging, opstelling en toezending van het Schaduwrapport en de BDF-lijst met vragen aan het "2-3-verslag" van België over de uitvoering van het UNCRPD
- Raadpleging, opstelling en toezending van het Schaduwrapport en de BDF-lijst van kwesties in verband met het 8e verslag van België over de uitvoering van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen
- Voorbereiding van en toezicht op de Europese verkiezingen van 2019: positionering van kwesties die van belang zijn voor mensen met een handicap
- Evaluatie van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020
- Vrij verkeer in Europa, met het streven naar een toekomstige uitbreiding van de *European Disability Card*

Zij zullen worden behandeld in de overeenkomstige rubrieken.

2. VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Zoals elk jaar sinds 2009 is het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN) het structurerende element van de actie van het BDF.

a) Tweede en derde verslag van België

Het "VN-systeem" voorziet in deelname van de staten die partij zijn bij het verdrag aan beoordelingsrondes over de uitvoering van het verdrag. Deze beoordelingen worden uitgevoerd door het Comité voor de rechten van personen met een handicap (CRPD-comité).

In het kader van de "2-3"-evaluatiecyclus van België werd het Belgische maatschappelijk middenveld uitgenodigd om "alternatieve rapporten en vragenlijsten" voor te leggen aan het CRPD-comité en deel te nemen aan de *landenbijeenkomst over België*. Het BDF is in 2019 sterk betrokken geweest bij dit proces.

De voorbereiding van de voorgestelde lijst van onderwerpen, die in november 2018 begon, heeft het BDF en zijn secretariaat zeer intensief beziggehouden gedurende de eerste 40 dagen van 2019. De inhoud ervan werd afgerond op de vergadering van het UNCRPD-vervolgcomité van het BDF op 28 januari 2019.

Het is het resultaat van diepgaande werkzaamheden die werden uitgevoerd in overleg met alle lidorganisaties van het BDF en met de adviesraden voor personen met een handicap die bestaan op het niveau van de samenstellende entiteiten van federaal België.

Bij het vormgeven van deze vragen kon het BDF vertrouwen op het zeer nuttige advies van het *European Disability Forum (EDF)* en de *International Disability Alliance (IDA)*.

Het is, met inachtneming van alle formele vereisten, op 11 februari 2019¹ naar het CRPD-comité gestuurd.

Op basis van de toezending van zijn "Ontwerplijst van vragen" had het BDF de gelegenheid om deel te nemen aan de *landenvergadering* die door het CRPD-comité met het Belgische maatschappelijk middenveld op 29 maart 2019 in Genève werd georganiseerd. Een delegatie van het BDF, bestaande uit Thomas Dabeux, Veerle Van den Eede en Olivier Magritte, was op 28 en 29 maart aanwezig. Op 28 maart heeft de BDF-delegatie een ontmoeting gehad met de heer Chaker, rapporteur van het CRPD-comité voor België, en de heer Ruskus, lid van het CRPD-comité. De

¹ <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/alternatieve-verslagen-van-het-bdf.html>

kosten voor het sturen van deze delegatie werden gedragen door de eigen middelen.

Voorafgaand aan deze vergadering had het BDF het initiatief genomen om samen met GRIP en UNIA de coördinatie van de Belgische speeches tijdens de *landenvergadering* te organiseren.

Meer informatie over de landenbijeenkomst is beschikbaar op de website van BDF: <http://bdf.belgium.be/nl/news/het-bdf-gehoord-door-het-vn-comit%C3%A9.html>

b) "Lijst van vraagstukken"

Op basis van deze schaduwrapporten en de uitwisselingen tijdens de *landenvergadering* over België heeft het CRPD-comité zijn *Lijst van onderwerpen opgesteld*, een lijst met vragen die het aan België stelt om de Belgische staat te helpen vooruitgang te boeken bij de uitvoering van de UNCRPD.

Op 30 april 2019 werd²de *lijst van de onderwerpen of kwesties* officieel naar België gestuurd.

Het BDF stelde met genoeg vast dat de door haar voorgestelde en aan het Comité voor de rechten van de mens toegelichte kwesties door het Comité voor de rechten van de mens goed zijn begrepen en in aanmerking zijn genomen bij het opstellen van de *lijst van kwesties*.

Alleen het voorstel van het BDF voor vragen, waarin sterk de nadruk werd gelegd op het probleem van de regel dat een persoon die na de leeftijd van 65 jaar als persoon met een handicap wordt erkend, geen recht heeft op de sociale vergoeding die aan personen onder de 65 wordt toegekend, werd niet aanvaard.

De BDF zal zich inspannen om deze tekortkoming te verhelpen in de volgende fasen van de evaluatiecyclus van het CRPD-comité van België.

Het BDF heeft van deze *lijst* officiële vertalingen gemaakt in het Frans, Nederlands en Duits. Zij heeft ze verspreid onder haar leden, partners en het grote publiek via haar website en haar Nieuwsbrief.

Meer informatie over de publicatie van de *lijst met onderwerpen van het CRPD-comité in België* is beschikbaar op de BDF-website: <http://bdf.belgium.be/nl/news/publicatie-vragenlijst-van-het-comit%C3%A9-voor-de-rechten-van-personen-met-een-handicap.html>

2

http://bdf.belgium.be/resource/static/files/pdf/uncrpd_belgium_loipr_nl_onofficiële_vertaling.pdf

c) Vergadering van de staten die partij zijn

Net als de vorige jaren werd het BDF in de Belgische delegatie opgenomen op de Conferentie van de Staten die Partij zijn bij het Verdrag in New York van 11/06/2019 tot 13/06/2019³.

Dit jaar kon de FOD Sociale Zekerheid de reis- en verblijfkosten van twee vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld voor haar rekening nemen.

Het BDF en het NHRPH hebben besloten dat Pierre Gyselinck, voorzitter van het BDF en lid van het NHRPH, en Thomas Dabeux, lid van de Raad van Bestuur van het BDF en het NHRPH, die het Belgische middenveld voor personen met een handicap in het hoofdkwartier van de VN in New York zullen vertegenwoordigen.

De vergadering van de staten die partij zijn in 2019⁴ richtte zich op de volgende kwesties:

- opname door middel van technologie
- sociale inclusie
- deelname aan vrijetijdsactiviteiten

Het BDF heeft deelgenomen aan de *COORMULTI-vergadering*⁵ van 09/05/2019 die belast was met de voorbereiding van de officiële interventie van België op deze conferentie. Naar aanleiding hiervan heeft het BDF wijzigingen in de verklaring voorgesteld die door het hoofd van de officiële delegatie van België zouden worden voorgelezen.

De definitieve tekst van deze verklaring was niet erg proactief, maar vormde vanuit het oogpunt van het BDF geen probleem. Pierre Gyselinck en Thomas Dabeux konden dus plaatsnemen in de officiële Belgische delegatie, waarbij het BDF de inhoud van de officiële Belgische verklaring goedkeurde.

Deze verklaring vormt een formele verbintenis van alle regeringen van de deelstaten van het federale België om vooruitgang te boeken bij de uitvoering van het UNCRPD, met name op het gebied van cultuur, sport en vrijetijdsbesteding. In dit verband verwees het expliciet naar het

³ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/conference-of-states-parties-to-the-convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2/cosp12.html#theme>

⁵ COORMULTI: coördinatievergadering georganiseerd door de diensten van de FOD Buitenlandse Zaken in het kader van de deelname van België aan de multilaterale betrekkingen https://diplomatie.belgium.be/nl/over_de_organisatie/organogram_en_structuur/m) De bevoegde administraties van de gefedereerde entiteiten worden uitgenodigd om deel te nemen. In het kader van het UNCRPD wordt het maatschappelijk middenveld, met inbegrip van het BDF, uitgenodigd en neemt het deel aan een aantal COORMULTI-vergaderingen. <http://bdf.belgium.be/nl/news/het-bdf-in-actie-mei-2017.html>

Belgische engagement in het kader van het project van *de European Disability Card*. De verklaring herhaalde ook dat er op alle niveaus van het federale België adviesraden voor personen met een handicap moeten worden opgericht.

Buiten de plenaire vergaderingen hebben Pierre Gyselinck en Thomas Dabeux deelgenomen aan verschillende *Side Events* en Pierre Gyselinck maakte deel uit van het panel van sprekers in het door de Europese Commissie georganiseerde evenement "The *European Disability Card Experience*".

Hierdoor heeft zij het belang kunnen onderstrepen dat mensen met een handicap zich ongehinderd in de Europese Unie kunnen verplaatsen: het is belangrijk dat de *European Disability Card* geleidelijk aan wordt uitgebreid.

- aan alle lidstaten van de Europese Unie
- in een breder verband

Meer informatie over de vergadering van de staten die partij zijn in 2019 is beschikbaar op de website van BDF: <http://bdf.belgium.be/nl/news/het-bdf-en-de-nhrph-op-de-uncrpd-conferentie-van-de-verdragsstaten.html>

Dankzij de technische ondersteuning van de Belgische vertegenwoordiging bij de VN konden Pierre Gyselinck en Thomas Dabeux zonder problemen deelnemen aan de verschillende zittingen van de conferentie. Er is een bedankbrief gestuurd naar de ambassadeur.

d) Tiende verjaardag van de ratificatie van het UNCRPD door België.

2 juli 2019 was de verjaardag van de ratificatie van het UNCRPD door België. Het is tien jaar geleden dat België zich er formeel toe had verbonden de beginselen van het Verdrag ten uitvoer te leggen.

Bij deze gelegenheid publiceerde het BDF een gemengde beoordeling: er werden veel formele elementen verkregen in de manier waarop in het reglement naar handicaps wordt verwezen. Hetzelfde geldt voor de wereldwijde bewustwording van de problematiek van personen met een handicap: in de media komt de thema van personen met een handicap steeds vaker aan bod.

Aan de andere kant is er op praktisch niveau zeer weinig vooruitgang geboekt in de richting van een betere integratie van mensen met een handicap in de verschillende aspecten van het leven in de samenleving.

Meer informatie over het 10-jarig bestaan van de UNCRPD in België is te vinden op de BDF-website: <http://bdf.belgium.be/fr/news/02-07-2019-uncrpd-10i%C3%A8me-anniversaire-en-belgique.html>

Op basis van deze vaststelling heeft het BDF ook informatiebrochures voor de politieke wereld opgesteld. Wegens de beperkingen in tijd en personeel en het trage tempo van de implementatie van een federale regering zullen deze boekjes in de eerste helft van 2020 worden gebruikt om de verschillende regeringen en parlementaire vergaderingen bewust te maken van het belang van het respecteren van hun engagement om het UNCRPD in België uit te voeren.

e) "Algemene opmerking" Artikel 19 - "Deïstitutionalisering" :

In de loop van 2018 heeft het BDF de werkzaamheden van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) regelmatig opgevolgd op basis van het *Algemeen Commentaar van het CRPD-comité* op artikel 19 van het UNCRPD en meer bepaald op de logica van de deïstitutionalisering.

De NHRPH *Position paper* werd gepubliceerd en uitgebracht op 10 januari 2019. Zij heeft het begrip "deïstitutionalisering" gedefinieerd en de bevoegde autoriteiten concrete wegen voorgesteld om de overgang van het huidige institutionele model naar een inclusief en participatief model te voltooien. Het bevatte vijf essentiële criteria voor een overgang die het welzijn en de levenskwaliteit van mensen met een handicap respecteert:

- beschikbaarheid van algemene diensten
- vrijheid om te kiezen en te veranderen waar je woont
- individualisering van woonruimtes
- democratische en participatieve instellingen
- voorrang van het levensproject

Zij doet ook 8 aanbevelingen aan de bevoegde autoriteiten om deze doelstellingen te bereiken.

Meer informatie over de NHRPH-standpuntnota over het *algemene commentaar* op artikel 19 "deïstitutionalisering" is beschikbaar op de NHRPH-website: <http://ph.belgium.be/fr/m-eacute-morandums-et-notes-de-position/la-d%C3%A9institutionnalisation-des-personnes-en-situation-de-handicap.html>

f) UNCRPD - Algemene opmerking over artikel 4, lid 3, en artikel 33, lid 3: "Deelname".

In 2019 heeft het NHRPH een brede discussie gevoerd over het *algemene commentaar van het CRPD-comité* op artikel 4, lid 3, en artikel 33, lid 3, van het UNCRPD en meer in het bijzonder over de logica van de deelname van mensen met een handicap en hun vertegenwoordigende organisaties aan de besluitvormingsprocessen die hen aangaan.

Onder de kwesties die verband houden met participatie zijn er twee essentiële en transversale kwesties die verband houden met alle structuren en organisaties.

1. Hoe kunnen vertegenwoordigers van organisaties de belangen van de groepen die zij vertegenwoordigen verdedigen? Hoe kunnen ze voor iedereen spreken en alle problemen tegenkomen?
2. Hoe een echte adviesfunctie te implementeren en deel te nemen aan de besluitvorming op alle niveaus van het gezag?

In 2019 heeft het NHRPH een groot aantal sprekers uit de academische, wetenschappelijke en administratieve wereld uitgenodigd. Het heeft ook expertise uit het veld samengebracht door middel van feedback van UNIA, experts in het veld en mensen met een handicap die zelf in een grote verscheidenheid aan leefstructuren (instellingen, tehuizen) wonen.

Tijdens elke vergadering konden tijdens de uitwisselingen waardevolle lessen worden getrokken uit kwesties als :

- hoe kan worden gezorgd voor een goede afstemming tussen het beginsel van vertegenwoordiging (waarmee iedereen het eens is) en de concrete uitvoering?
- hoe kan deze representativiteit worden gewaarborgd?
- Waar halen we de legitimiteit van de toespraak vandaan?
- hoe geef ik mezelf te eten om representatief te zijn?
- wat heb ik nodig om mijn basis te vertegenwoordigen?
- werkmethode? goede praktijken? problemen?
- hoe kan ervoor worden gezorgd dat rekening wordt gehouden met de behoeften en verwachtingen van alle vertegenwoordigde personen?
- Is het zo dat men zich vertegenwoordigd moet voelen om zich vertegenwoordigd te voelen?
- Worden mensen begrepen in de zin van "het hebben van een directe impact"? Hebben de mensen die wij vertegenwoordigen het gevoel dat ze "goed" vertegenwoordigd zijn? Wat wordt er gedaan om dit te bereiken?
- hoe kan worden voorkomen dat men zich tegen de behoeften keert?
- Wat moet er gebeuren om een echte adviesfunctie in te voeren en deel te nemen aan de besluitvorming op alle niveaus van het gezag?

Het NHRPH zal in de eerste helft van 2020 een werkdocument voorstellen aan het BDF.

g) Andere acties in het kader van mensenrechtenverdragen

De evaluatie van de nationale vooruitgang bij de uitvoering van de "mensenrechten"-verdragen wordt in verschillende tempo's uitgevoerd,

afhankelijk van de bepalingen van de verschillende verdragen. In veel van deze gevallen gaat het om kwesties die van belang zijn voor mensen met een handicap.

Door het opstellen van zijn alternatieve verslag over de uitvoering van het UNCRPD beschikt het BDF over een basisinstrument om alternatieve verslagen over deze andere verdragen op het gebied van de mensenrechten effectief op te stellen.

1) CEDAW, Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen

In 2019 stelde het BDF een voorstel op voor het CEDAW-comité, dat de implementatie door België van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen begeleidt.

Dit werk werd uitgevoerd in overleg met de lidorganisaties van het BDF en met de adviesraden voor personen met een handicap die bestaan op het niveau van het federale België.

Het was het onderwerp van een eerste planning ter gelegenheid van de jaarlijkse algemene vergadering van het EDF, waar het BDF-actieplan werd gepresenteerd tijdens het seminar over de follow-up van het CEDAW-programma op 2 juni 2019.

Het is op concrete wijze geïnitieerd door een vergadering van het follow-upcomité van het UNCRPD op 3 juli 2019. Tijdens deze bijeenkomst presenteerde professor Tina Goethals van de UGent de belangrijkste bevindingen van haar onderzoek naar seksueel geweld tegen vrouwen met een handicap in Vlaanderen in de periode 2016-2018⁶. Deze uitwisselingen vonden plaats op basis van e-mails, aangezien de werkzaamheden in de zomermaanden plaatsvonden.

Het BDF-voorstel in het kader van het CEDAW werd op 10 oktober 2019 aan het CEDAW-comité voorgelegd⁷.

Tijdens zijn 76e zitting, van 11 tot 15 november 2019, heeft het CEDAW-comité de situatie in België geanalyseerd en de publicatie van de lijst van onderwerpen en vragen vond plaats op 18 november 2019. Het BDF heeft met genoeg vastgesteld dat een aantal punten die het BDF in zijn bijdrage naar voren heeft gebracht, aanleiding geven tot vragen van het Comité, met name op het gebied van geweld, gedwongen sterilisatie, werkgelegenheid, gelijkheid en discriminatie. Het CEDAW-comité heeft ook duidelijk de zeer problematische kwestie van het gebrek aan uitgesplitste statistieken aan de orde gesteld.

⁶ GOETHALS (T.), Seksueel georiënteerd geweld bij vrouwen met een beperking in Vlaanderen 2018, Gent, 2018.

⁷ <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/verslag-cedaw.html>

Meer informatie over de betrokkenheid van het BDF bij het CEDAW-proces is te vinden op de website van het BDF:

- <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/cedaw-verdrag-inzake-de-uitbanning-van-alle-vormen-van-discriminatie-van-vrouwen.html>
- <http://bdf.belgium.be/nl/news/19-12-2019-cedaw-comit%C3%A9-publiceert-lijst-met-thema-s-en-vragen.html>

2) Verdrag van Istanboel inzake de voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO)

Het Verdrag van Istanbul inzake de voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is geen VN-instrument, maar een instrument van de Raad van Europa. Het comité dat toezicht houdt op de uitvoering van dit verdrag heet GREVIO.

Het BDF is nooit betrokken geweest bij het CEDAW-monitoringproces, maar het BDF heeft van de werkzaamheden in het kader van het CEDAW-monitoringproces en met name van de studie van professor ⁸Goethals gebruik gemaakt om⁹ op 10 december 2019 een voorstel in te dienen bij het GREVIO-comité.

Meer informatie over de deelname van het BDF aan het GREVIO-proces is te vinden op de website van het BDF: <http://bdf.belgium.be/nl/thema-s/grevio-verdrag-van-istanbul-inzake-het-voorkomen-en-bestrijden-van-geweld-tegen-vrouwen-en-huiselijk-geweld%C2%A0.html>

3) Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's)

In zijn actieplan voor 2019 voorzag het BDF geen significante betrokkenheid bij het SDG-dossier (Sustainable Development Goals). Het was hooguit de bedoeling om deel te nemen aan het Belgisch Forum voor Duurzame Ontwikkeling.

Van alle workshops die tijdens het SDG-forum op 24/09/2019 werden georganiseerd, waren de meest opvallende die van het planningsbureau en de Raad voor effectbeoordeling. Er werd op gewezen dat deze instanties tot op heden niet over de nodige gegevens beschikken om de doeltreffendheid van de in het kader van de GDS genomen maatregelen naar behoren te kunnen beoordelen.

Het European Disability Forum (EDF) heeft echter in november brochures en een reeks van zeven korte videoclips in het Engels opgesteld en onder zijn leden verspreid, waarin het verband tussen SDG's en handicaps wordt belicht¹⁰. De Raad van Bestuur van BDF was van mening dat dit speelse

⁸ Goethals (T.), *Op.cit. Loc.cit.*

⁹ <http://bdf.belgium.be/resource/static/files/pdf/grevio-reponse-bdf-20191210.pdf>

¹⁰ <http://www.edf-feph.org/newsroom/news/launch-videos-sustainable-development-goals-future-no-one-behind>

medium een origineel en veelbelovend bewustmakingsmiddel was. Het einde van het jaar werd daarom door de raad van bestuur en het secretariaat gebruikt om de mogelijkheid te beoordelen om deze video's aan te passen aan de 3 nationale talen en om het gebruik ervan in het jaar 2020 te optimaliseren.

4) Het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (CESCR)

Op 26 november 2019 organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een COORMULTI-vergadering gewijd aan het monitoringproces van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (CESCR). Pierre Gyselinck en Olivier Magritte namen deel aan de vergadering en verklaarden dat het BDF een alternatief verslag zou opstellen over de manier waarop België het CESCR ten uitvoer legt, met de bedoeling om mensen met een handicap in het proces te positioneren.

Bij deze gelegenheid is gebleken dat de alternatieve verslagen uiterlijk 24 januari 2020 moeten worden ingediend. De Raad van Bestuur van het BDF heeft het secretariaat daarom gevraagd om voor begin 2020 een ontwerp van alternatief rapport op te stellen, in de hoop dat het nog steeds door zoveel mogelijk van de bestaande Adviesraden voor personen met een handicap op federaal Belgisch niveau kan worden bekrachtigd. De werkzaamheden zijn daarom in december 2019 begonnen, maar zullen inhoudelijk een integraal onderdeel vormen van het activiteitenverslag voor 2020.

Op basis van deze ervaring met korte termijnen heeft het secretariaat een tijdschema opgesteld voor de komende termijnen voor de verschillende internationale mensenrechteninstrumenten waarvoor het BDF in de komende maanden een alternatief verslag zou kunnen overwegen. Dit schema zal worden gebruikt voor de voorbereiding van het BDF 2020-actieplan.

5) Universal Periodic Review (UPR)

Op 19/12/2019 organiseerde de FOD Buitenlandse Zaken een informatievergadering over het Universal Periodic Review (UPR)-proces.

Thomas Dabeux en Olivier Magritte namen deel.

Zij kwamen eerst tussenbeide op aanbeveling 58 en meer in het bijzonder op het belang van beleidsplanning voor personen met een handicap en het belang van adviesraden voor personen met een handicap op elk niveau van het federale België.

Zij namen vervolgens het woord over aanbeveling 59 en wezen op het structurerende belang van de ontwikkeling van inclusief onderwijs, maar

benadrukten de noodzaak om een planning op te stellen die de voorkeur geeft aan een geleidelijke in plaats van een degressieve uitvoering.

Zij kondigden aan dat het BDF in 2020 een alternatief rapport zal voorleggen over de manier waarop België deelneemt aan de Universele Periodieke Doorlichting, met de bedoeling om personen met een handicap in het proces te positioneren.

3. Vrij verkeer en toegankelijkheid in Europa

Het vrije verkeer van goederen en personen is een van de fundamenteën van de Europese integratie. Het BDF houdt al jaren toezicht op de uitvoering vanuit het perspectief van mensen met een handicap.

a) European Disability Card

Het jaar 2019 was een voortzetting van het voorgaande jaar voor de *European Disability Card (EDC)*. Het optreden van BDF werd gekenmerkt door zijn bereidheid om het gebruik van het EDC uit te breiden tot andere lidstaten van de Europese Unie, door het optreden van het EDF op dit gebied te steunen en te stimuleren: hier moet iets gebeuren.

De Europese Commissie heeft in de loop van 2019 een evaluatie van het EDC-project uitgevoerd. Het BDF heeft de vragenlijst doorgestuurd naar haar leden¹¹. De resultaten van dit onderzoek zullen worden gebruikt door de nieuwe Commissie die na de Europese verkiezingen van 2019 is opgericht.

Het EDF heeft ook een evaluatieverslag gepubliceerd waaruit blijkt dat de PH in alle EU-landen oproepen tot een veralgemening van de EDC op het grondgebied van de EU.

EDF Report on user experiences with the

In België groeit het aantal EDC-kaarthouders gestaag, met meer dan 60.000 uitgegeven kaarten. Het aantal partners dat de kaart accepteert neemt ook toe. Dit is een opwaartse spiraal die moet worden geïntensiveerd: hoe meer kaarthouders er zijn, hoe meer partners gemotiveerd zullen zijn om deze te accepteren. Hoe meer deuren de EDC opent, hoe meer mensen met een handicap erom zullen vragen...

¹¹ <http://bdf.belgium.be/nl/news/european-disability-card-geef-uw-mening.html>

Meer informatie over de voortgang van het EDC in België is beschikbaar op de BDF-website: <http://bdf.belgium.be/nl/news/2-jaar-european-disability-card-een-win-winverhaal.html>

b) EU-toegankelijkheidswet

Op 2 december 2015 heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een *richtlijn betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de toegankelijkheidsvereisten voor producten en diensten (2015/0278 (COD))*.

Het jaar 2019 zal een nieuw overgangsjaar zijn voor de Europese Toegankelijkheidswet (EAA). Het toezicht op de uitvoering van de LR door België wordt bemoeilijkt door het feit dat België nog niet heeft bepaald of de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de LR bij de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid of bij de Federale Overheidsdienst Economie komt te liggen.

c) Richtlijn inzake webtoegankelijkheid

De webrichtlijn werd in oktober 2018 door de verschillende samenstellende entiteiten van het land in Belgisch recht omgezet.

Opnieuw stelde Federale Overheidsdienst Informatie- en Communicatietechnologie (FEDICT) aan het BDF voor om de uitvoering van deze richtlijn te ondersteunen. Het was 9/10/2019. Het BDF was het eens en stelde een aantal vragen over de praktische aspecten van deze samenwerking. FEDICT heeft niet meer gereageerd sinds...

In het licht van deze vaststelling hebben de leden van de Raad van Bestuur in oktober besloten de betrekkingen met FEDICT in het kader van deze kwestie te beëindigen. Niet zonder spijt, want het onderwerp was voor veel van haar lidorganisaties interessant.

d) Toegankelijkheid van audiovisuele programma's - Conseil Supérieur de l'Audio-visuel (CSA)

Gedurende heel 2019 bleef het BDF betrokken bij de werkzaamheden die in 2018 door de Conseil Supérieur de l'Audio-visuel (CSA) werden aangevat om de toegankelijkheid van audiovisuele programma's voor personen met een handicap te verbeteren.

De *Groupe de suivi qualité* is vijf keer bijeengekomen en heeft twee documenten afgerond die op 18 december 2019 zijn gepubliceerd:

- Het kwaliteitshandvest voor toegankelijkheidsmaatregelen in de audiovisuele sector¹²
- De gids voor goede praktijken voor professionals op het gebied van audiodescriptie¹³

Deze tools zullen nuttig zijn om de APF in staat te stellen een goede kwaliteitscontrole op de toegankelijkheid van de programma's uit te voeren. Het BDF zal in 2021 vragen om een evaluatie van deze instrumenten en het gebruik ervan.

Meer informatie over de toegankelijkheid van televisieprogramma's in de Franse Gemeenschap van België is te vinden op de website van BDF: <http://bdf.belgium.be/nl/news/18-12-2019-toegankelijke-tv-programma%E2%80%99s-in-de-franse-gemeenschap-van-belgi%C3%AB.html>

e) Europese verkiezingen

Het jaar 2019 was een verkiezingsjaar. De werkzaamheden van BDF ter voorbereiding van de Europese verkiezingen hebben twee fasen doorlopen.

Als eerste stap heeft het BDF zijn memorandum over de Europese verkiezingen opgesteld en naar de verschillende politieke partijen gestuurd¹⁴.

Als tweede stap heeft zij een paneldiscussie georganiseerd met de kandidaten voor de Europese verkiezingen van elke partij op 7 mei 2019.

Tien partijen hadden de uitnodiging geaccepteerd en een van hun kandidaten gestuurd.

Het BDF hoopt dat de Belgische verkozenen in het Europees Parlement nuttige stappen zullen ondernemen om het Europese beleid te beïnvloeden in de richting van een grotere inclusie en participatie van mensen met een handicap in de samenleving. In 2020 zullen zij ook worden gevraagd om deel te nemen aan de *Disability Intergroup*.

Meer informatie over het houden van de Europese verkiezingen van 2019 in België is te vinden op de website van BDF:

<http://bdf.belgium.be/nl/news/7%C2%A0mei-2019-de-prioriteiten-van-het-bdf-voor-europa-voor-de-komende-5-jaar-debat-met-de-kandidaten-voor-het-europees-parlement.html>

¹² <https://www.csa.be/document/charte-qualite-en-matiere-daccessibilite-des-programmes/>

¹³ <https://www.csa.be/document/guide-de-bonnes-pratiques-en-matiere-daccessibilite-des-programmes/>

¹⁴ <http://bdf.belgium.be/nl/publicaties/2019-aan-de-partijen.html>

4. Europese strategie inzake handicaps 2010-2020: Beoordeling van de resultaten

In de loop van dit jaar 2019 heeft de Commissie een evaluatie uitgevoerd van haar Europese strategie inzake handicaps 2010-2020. Het BDF is op twee niveaus betrokken geweest:

a) Online evaluatie

De Europese Commissie heeft een onlineraadpleging georganiseerd die openstaat voor alle Europese burgers. Om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk Belgische personen met een handicap aan de enquête zouden deelnemen, heeft het BDF de informatie en het URL-adres van de enquête onder al zijn contactpersonen verspreid en¹⁵ zijn leden op de hoogte gebracht.

b) ICS-audit

De Europese Commissie heeft het adviesbureau ICF gemandateerd om in elke EU-lidstaat focusgroepen te houden over de manier waarop de EU 2010-2020-strategie is uitgevoerd.

Het BDF werd gevraagd om de vergadering praktisch mee te organiseren en er actief aan deel te nemen. De uitnodiging werd naar alle BDF-lidorganisaties gestuurd.

De bijeenkomst was een gelegenheid om de aandacht te vestigen op de manier waarop de Europese regelgeving in de praktijk wordt toegepast op de verschillende niveaus van het federale België.

¹⁵ <http://bdf.belgium.be/nl/news/20-09-2019-europese-handicapstrategie-2010-2020-online-evaluatie.html>

5. Deelname aan EDF-organen

Gedurende heel 2019 bleef het BDF zijn verantwoordelijkheden binnen de EDF-organen op zich nemen.

a) Een gewone baan

Op elke vergadering van *de Raad van Bestuur* en de Algemene Vergadering van EDF hebben de vertegenwoordigers van BDF, en in het bijzonder Gisèle Marlière, de vertegenwoordiger van *de Raad van Bestuur*, de standpunten die door de Raad van Bestuur van het BDF collegiaal werden voorbereid, streng en met overtuiging verdedigd.

Zo heeft Gisèle Marlière deelgenomen aan de vergaderingen van *de Raad van Bestuur* van het EDF op 23 en 24 maart in Boekarest en op 9 en 10 november in Helsinki. Thomas Dabeux en Peter Schlembach namen deel aan de Algemene Vergadering op 1 en 2 juni in Brussel.

In Boekarest werd op 23 en 24 maart 2019 onder andere het volgende besproken:

- De bereidheid van de Executieve om zich aan te sluiten bij het *Algemeen Commentaar* op artikel 4§3 van het UNCRPD. Het BDF verdedigde de noodzaak om de nodige tijd te hebben om de concrete gevolgen te bespreken met de hele middenveld voor personen met een handicap in België. Hij stond er alleen voor.
- de bereidheid van de directie om na te gaan of de statuten van de leden van het EDF in overeenstemming zijn met de statuten en het huishoudelijk reglement van het EDF, met name het feit dat 51% van de leden van de organen personen met een handicap zijn.

In Brussel werden op 1 en 2 juni 2019 met name de volgende punten besproken:

- Het besluit om een beoordeling uit te voeren van de naleving van de statuten en het huishoudelijk reglement door de leden van het EDF en de praktische regelingen voor deze beoordeling zijn genomen. De BDF-afgevaardigden onthielden zich van stemming gezien de dubbelzinnigheid die inherent is aan de modaliteiten voor het toezicht op de status van personen met een handicap....
- Het CEDAW-beoordelingsproces, door middel van een seminar waar het BDF een van de *keynote speakers* was. Gezien de afwezigheid van Gisèle Marlière om gezondheidsredenen was het Olivier Magritte die het woord nam om het evaluatieproces van het BDF toe te lichten om een alternatief rapport te kunnen opstellen.

In Helsinki stonden op 9 en 10 november 2019 op de agenda:

- De organisatie van de eerste contacten tussen het EDF en de nieuwe Europese Commissie. Het EDF zal een beroep doen op het BDF voor contacten met president Charles Michel en commissaris Reynders.
- De evaluatie van de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020
- De "werkgroep mensenrechten" waarin Gisèle Marlière de aandacht vestigde op het gebrek aan vooruitgang op het gebied van armoede en op de betrokkenheid van adviesraden bij de besluitvorming over mensen met een handicap in België. Verscheidene lidstaten lijken nog steeds geforceerde institutionalisering toe te passen. De Noordse landen meldden dat hun financiële middelen afnamen, waardoor hun benadering van zelfstandig wonen werd ondermijnd.
- Het verslag van de "Vrouwencommissie" richtte zich op het CEDAW-proces. Bij deze gelegenheid werd het alternatieve verslag van het BDF als voorbeeld genomen.

Het is belangrijk te onderstrepen dat de leden van de Raad van Bestuur van het BDF die de algemene vergaderingen van het EDF bij toerbeurt bijwonen, het vaste en niet-deelnemende karakter van deze vergaderingen betreuren. Het BDF heeft de aandacht van het EDF-beheer op dit probleem gevestigd.

Door zijn regelmatige, constructieve en bereidwillig kritische (in de goede zin van het woord) werk heeft het BDF zich gevestigd als een van de Nationale Raden waarvan de stem telt binnen het EDF.

b) De Europese dagen van personen met een handicap

De Europese Dagen van personen met een handicap 2019 was gewijd aan

- voor de definitie van een strategische benadering van handicaps. Voor het BDF moet de Europese Unie een manier vinden om haar lidstaten ertoe aan te zetten een meer inclusieve samenleving te ontwikkelen die in staat is de armoede aanzienlijk terug te dringen.
- sport voor iedereen. Voor het BDF moeten de budgetten voor sportactiviteiten beter worden verdeeld om zowel de voorbeeldfunctie als de sportbeoefening voor iedereen te stimuleren.
- op de *Acces.City.Awards 2020*. De hoofdprijs werd door commissaris Marianne Thyssen aan de stad Warschau uitgereikt.

Meer informatie over de Europese dagen van personen met een handicap 2019 is beschikbaar op de BDF-website: <http://bdf.belgium.be/nl/news/03-12-2019-europese-dagen-van-personen-met-een-handicap-2019.html>

6. Samenwerking met de adviesraden

De realiteit van de Belgische staat maakt het meer dan ooit noodzakelijk om de structuren die mensen met een handicap vertegenwoordigen (adviesraden) te coördineren.

Op initiatief van het BDF komen de verschillende bestaande adviesraden regelmatig informeel bijeen in een "Platform van adviesraden". Entiteiten die geen adviesraad hebben, worden "vertegenwoordigd" door een lid van de NHRPH of BDF die in de betrokken entiteit woont.

Dit laat toe en legitimeert zowel een gecoördineerde en geïntegreerde bevraging van de Belgische politieke wereld als het regelmatige verzamelen van informatie.

Deze regelmatige uitwisselingen vergemakkelijken de opstelling van de op internationaal niveau gevraagde verslagen en vergemakkelijken de opstelling van de voorgestelde "lijst van onderwerpen" in het kader van de voorbereiding van het Belgische 2-3-verslag over de follow-up van het UNCRPD.

Het "Platform van Adviesraden" is in 2019 ¹⁶drie keer bijeengekomen.

De belangrijkste thema's die werden besproken waren de volgende:

- De evolutie van de adviesraden op federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau: voor het BDF is het bestaan van dergelijke raden op elk bevoegdheidsniveau in federaal België essentieel en bovendien een vereiste van het UNCRPD. In 2019 zijn sommige lijnen in de goede richting gegaan, helaas is dit nog niet op elk niveau het geval:
 - Op federaal niveau is het bestaan en de werking van het NHRPH stabiel.
 - Voor het Waals Gewest is de *Commission Wallonne des personnes handicapées* in 2019 verdwenen ten gunste van de *Conseil de stratégie et prospective*. Op 10 juli 2019 werd een vergadering gehouden om het werk van het BDF te presenteren. Tot nu toe is de samenwerking goed verlopen, ook al lijkt deze commissie meer op een intern bestuursorgaan van het AVIQ dan op een echte adviesraad met de nodige autonomie om zijn rol effectief te kunnen vervullen.
 - Op het niveau van het Vlaamse Gewest is NOOZO nu functioneel. Het heeft een team van medewerkers en heeft

¹⁶ 06/07/2019, 06/09/2019 en 06/12/2019

het jaar 2019 gebruikt om zijn acties te structureren en te richten. Er is echter een leemte: het is opgezet als een "proefproject" en heeft daarom op dit moment geen garanties dat zijn actie duurzaam zal zijn.

- In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd de Raad voor Personen met een Handicap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opgericht. Gedurende het jaar 2019 bleven de werkzaamheden van deze Raad zeer vertrouwelijk.
 - Op het niveau van de *Commission communautaire française (COCOF) - Conseil consultatif bruxellois francophone de l'Aide aux personnes et de la santé - Section "personnes handicapées"*, en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) - Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg, afdeling instellingen en diensten voor geestelijke gezondheidszorg - blijven de twee raden regelmatig werken in verband met hun bevoegdheden.
 - In de Duitstalige Gemeenschap lijken de inspanningen van het *Kleines Forum* om een echte Adviesraad voor personen met een handicap op te richten, in het jaar 2020 tot concrete resultaten te kunnen leiden. Het is waarschijnlijk dat de lijst van vragen die het CRPD-Comité naar België heeft gestuurd, een invloed heeft gehad op de evolutie van het standpunt van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap.
- De uitvoering van de 6e staatshervorming, met bijzondere aandacht voor aspecten die een impact kunnen hebben op het leven van personen met een handicap: de oprichting van adviesraden, gezinstoelagen, onderwijs, revalidatieovereenkomsten, persoonlijke bijstandsuitkering in het Waals Gewest, de strijd tegen discriminatie, gezondheidszorg, afgeleide rechten, enz.
 - Begroting voor persoonlijke bijstand (PAB) en *Persoonvolgend-financiering* (PVF)
 - De verschillende invaliditeitsplannen, het inclusiedecreet, enz.
 - Veranderingen in de administraties belast met de handicap (hergroepering van verschillende diensten binnen de *Dienststelle für selbstbestimmtes Leben*, nieuw AVIQ-beheerscontract), ...
 - Verschillende voorstellen voor teksten over werkgelegenheid, geïntegreerde zorg, armoedebestrijding, enz.
 - Opvolging van de vertragingen bij de betaling van de uitkeringen als gevolg van informaticaproblemen binnen het Directoraat-

generaal Personen met een handicap van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid

- In internationale aangelegenheden, uitwisselingen over kwesties die door het BDF worden gecontroleerd of geïnitieerd: toezicht op de tenuitvoerlegging van de UNCRPD, commentaar van het BDF op artikel 5 van de CRPD, de *European Disability Card*, de richtlijn inzake webtoegankelijkheid, de *Europese toegankelijkheidswet*, de evaluatie van de Europese strategie inzake handicaps, enz.

Er zij op gewezen dat op 17/06/2019 een specifieke vergadering werd georganiseerd tussen het BDF, het NHRPH en NOOZO om deze laatste de logica en de werking van het Platform voor te stellen. Sinds de bijeenkomst in september heeft NOOZO volledig deelgenomen aan deze bijeenkomsten.

7. Het leven van het BDF

De BDF hield haar algemene vergadering op 28 februari 2019.

Het informatieve gedeelte van de Algemene Vergadering was gewijd aan een uitwisseling met de bemiddelaars en ombudsmannen van verschillende entiteiten van federaal België:

- Greet van Gool, federale ombudsman
- Marlene Hardt, Bemiddelaar van de Duitstalige Gemeenschap
- Annelies D'Espalier, Vlaamse Ombudsdienst
- Marc Bertrand, gezamenlijk bemiddelaar voor de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest
- Danielle Plouvier, medewerker van de bemiddelaar van het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap, belast met de dossiers van personen met een handicap

De discussie heeft het mogelijk gemaakt elkaars werk beter waar te nemen en het belang van regelmatige uitwisseling te meten...

Meer informatie over de Algemene Vergadering van het BDF 2019 zal beschikbaar zijn op de BDF-website na goedkeuring van de notulen op de GA van 12/03/2020 : <http://bdf.belgium.be/nl/news/03-12-2019-europese-dagen-van-personen-met-een-handicap-2019.html>

Wat de organisatie van de activiteiten van het BDF betreft, verbetert het probleem van de vertolking in de Belgische Franse gebarentaal niet. In de loop van het jaar 2019 kon geen enkele aanvraag tot interpretatie door het BDF worden gehonoreerd. Het is onmogelijk voor doven om onder

dergelijke omstandigheden deel te nemen aan het leven van het BDF. Het BDF betreurt het ten zeerste dat het niet op hun inbreng kan rekenen.

Technisch gezien is het BDF op orde gebracht op het niveau van het UBO-register.

8. Communicatie - Bewustmaking

Wat het aspect "sensibilisering" betreft, is het jaar 2019 enigszins door elkaar geschud door de komst van een nieuwe medewerker, Frederik Van de Perre. Hij werd gevraagd te werken aan drie prioritaire aspecten:

a) Verbetering van de aantrekkelijkheid van de website

De Raad van Bestuur wil de pagina's dynamischer en aantrekkelijker maken.

De startpagina is herzien en een link naar de 3 meest recente nieuwsberichten zal systematisch verschijnen.

Met de 18 aangesloten organisaties is een begin gemaakt met het verbeteren van hun referencering op de BDF-website. Er zijn enkele verbeteringen aangebracht in de mensenrechtenpagina's om de leesbaarheid te verbeteren. Er is nagedacht over het toevoegen van inhoud aan de pagina's "kennismaken met de Europese Unie".

Het grootste deel van deze werkzaamheden ter verbetering van het BDF-site zal tegen 2020 voltooid zijn.

b) Gebruik van sociale media

In 2019 maakte het BDF zijn intrede op de sociale media met de creatie van het BDF Twitter-account. Sinds november verspreidt Frederik via dit netwerk informatie over het werk van het BDF. De informatie wordt getweet in het Frans en Nederlands.

c) Voorlichting van het grote publiek

Wat het informeren van het grote publiek betreft, is de website het belangrijkste instrument voor de communicatie van het BDF.

In de loop van 2019 publiceerde het BDF 15 nieuwsberichten. Ze geven altijd de nodige informatie over het betreffende onderwerp en verwijzen naar nuttige pagina's op de BDF-website of naar gerelateerde internetpagina's.

Dit nieuws wordt naar meer dan 2000 mensen verzonden.

Het beheer van de website laat ons toe om een goed zicht te krijgen op de evolutie van het aantal bezoeken op de BDF-website:

Aantal bezoeken per taal	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Frans	2.933	6.914	3.645	8.707	10.000	17.646
Nederlands	2.281	3.465	3.184	4.545	4.676	8.009
Engels	1.387	1.261	2.009	2.387	4.017	7.837
Duits	273	298	389	892	1.799	4.007

Het is moeilijk om deze cijfers te gebruiken buiten de waarneming van de algemene evolutie van het aantal bezoeken.

De volgende tabel geeft de drie meest bezochte thema's in 2019 weer:

Onderwerp	Aantal bezochte pagina's
Nieuws	21.604
Thema's	12.475
Contact	6.594

Nog specifiek, de 3 meest bezochte nieuwspagina's:

Meest bezochte nieuwspagina	Aantal bezoeken
European Disability Card: Geef uw mening	1075
Internationale Dag van de Mensenrechten: ook voor personen met een handicap	154
Onderzoek van België door het CEDAW	124

De grote interesse voor de *European Disability Card* valt hierbij op.

Daarnaast kunnen we de meest bezochte themapagina's bekijken:

Meest bezochte themapagina	Aantal bezoeken
SDG's: de tekst	1199
België en UNCRPD	579

In dit geval springt de interesse voor de SDG's eruit.

Een ander gegeven beschikbaar sinds de implementatie van de nieuwe BDF-website, is de rubriek "Inschrijvingen en afmeldingen voor de nieuwsbrief":

Hierbij moet men weten dat het BDF zich bezighoudt met informatie die soms zeer technisch, moeilijk te lezen en te begrijpen is, en handelt op basis van dossiers en debatten die soms zeer juridisch zijn. De impact van deze kwesties op het dagelijks leven is vaak niet onmiddellijk en ook niet direct voelbaar, maar toch is het zeer reëel.

De BDF-website krijgt tot 23 februari 2020 het *AnySurfer* kwaliteitslabel.

9. Conclusie

In de loop van dit jaar 2019 heeft BDF dus voldaan aan haar verplichtingen wat betreft de middelen die worden ingezet om haar doelstellingen te bereiken. Wat de resultaten betreft, zouden sommigen kunnen zeggen dat deze niet voldoende zijn, maar het BDF heeft niet de besluitvormingshefbomen: deze zijn in handen van de regeringen.

Het feit dat het BDF en zijn ledenorganisaties nu regelmatig naar de artikelen van het Verdrag verwijzen, zowel in hun werking als in hun communicatie, vormt een concrete actie om de geest van het UNCRPD op Belgisch niveau te verspreiden.

Het BDF spant zich in om de politieke besluitvormers aan te moedigen de aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van de Personen met een Handicap aan de Belgische Staat effectief op te volgen.

In dit verband is de voorbereiding en verdediging van de "lijst van onderwerpen" over de uitvoering van het UNCRPD door België tegenover het Comité voor de rechten van personen met een handicap zeker een belangrijke mijlpaal. Het BDF handhaaft de positieve druk op de regeringen van de verschillende deelstaten van het federale België.

Het BDF herinnert er in elk van zijn politieke vergaderingen aan dat het een constructieve partner wil zijn in de ontwikkeling van beleid en acties die de autonomie en de inclusie van personen met een handicap en hun gezinnen bevorderen.

Aangezien 2019 een verkiezingsjaar is, in het bijzonder een Europees jaar, wilde het BDF er een sleutelmoment van maken om te pleiten voor positieve vooruitgang, met name op het vlak van de oprichting van adviesraden in alle samenstellende entiteiten van het federale België.

In ieder geval is het verrichte werk op vier niveaus zeer nuttig gebleken:

1. Het stelt het BDF in staat om op een grondige en gecoördineerde manier te reageren op een breed scala aan verzoeken op het gebied van de mensenrechten en is geleidelijk aan een gewaardeerde gesprekspartner geworden op zowel nationaal als supranationaal niveau.

2. Hij zorgde ervoor dat het BDF een vorm van erkenning kreeg op het internationale toneel voor kwesties die verband houden met handicaps: betrokkenheid bij het CEDAW-dossier, samenwerking met internationale verenigingen, erkenning op het niveau van de VN-organen die belast zijn met de nationale follow-up van verdragen, contacten met de Raad van Europa,...
3. Het wordt gebruikt om argumenten te ontwikkelen die bijzonder nuttig zijn in de contacten met de ministers van de federale regering en de gefedereerde entiteiten.
4. Ten slotte is het nuttig, omdat de BDF-verenigingen in staat stelt om te overleggen over internationale kwesties en om een consensus onder hen op te bouwen die hen collectief en individueel sterker maakt in hun positionering ten aanzien van deze kwesties.

Dit alles is alleen mogelijk als het BDF over voldoende middelen beschikt voor het reguliere werk. De realiteit van 2019 heeft concreet aangetoond dat het FDF-secretariaat met 2 voltijdse equivalenten moet worden bemand. Zonder dit kan de continuïteit van het werk niet worden gegarandeerd.

